

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Трутяка Ігоря Романовича на дисертаційну роботу Марцинковського Ігоря Павловича «Наукове обґрунтування обсягу та характеру хірургічної допомоги військовослужбовцям внаслідок сучасних бойових дій на етапах медичної допомоги», подану до спеціалізованої вченої ради Д 05.600.01 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова МОЗ України на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 –хірургія.

Актуальність теми. Вживаність поранених і травмованих під час бойових дій залежить насамперед від організації медичної допомоги та чіткого розподілу обсягу лікувальних заходів і хірургічних втручань на кожному рівні надання медичної допомоги, оперативної-тактичної ситуації та кількості одночасного надходження постраждалих. Організація надання якісної і своєчасної медичної допомоги пораненим, їх швидка евакуація, подальше лікування та реабілітація забезпечують не тільки збереження життя, але й швидке відновлення боєздатності поранених в умовах сучасних збройних конфліктів. Особливості сучасної війни ставлять перед медичною службою нові невідкладні завдання для збереження життя і повернення до строю поранених і травмованих військовослужбовців. Тому тема дисертаційної роботи Марцинковського І.П., метою якої є зменшення летальності серед постраждалих з бойовою травмою шляхом удосконалення організаційних і клінічних заходів, є актуальною і своєчасною.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими програмами. Дисертаційна робота виконана за планом Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України» і є фрагментом науково-дослідної роботи «Патогенетичне обґрунтування лікування інфекційних ускладнень травматичного процесу у постраждалих від сучасних бойових дій» (№ державної реєстрації 0117U003077).

Новизна дослідження та одержаних наукових результатів полягає в тому, що вперше окреслено клініко-епідеміологічні і клініко-нозологічні характеристики поранених і травмованих військових у сучасній війні, які лікувались на різних рівнях медичної допомоги. Проаналізовано і статистично обраховано обсяг медичної допомоги залежно від характеристик поранення і рівня медичної допомоги. Удосконалено і сформовано схеми медичної допомоги пораненим і травмованим на різних рівнях медичної допомоги, що дозволило знизити летальність.

Практичне значення отриманих результатів. Матеріали досліджень сприяють оптимізації організації та прогнозування обсягу лікувального процесу на різних рівнях медичного забезпечення, що дозволить знизити летальність постраждалих від бойової травми. Результати теоретичних та клінічних досліджень використовуються в лікувальному процесі в Українському науково-практичному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України, Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону МО України, Хмельницькому військовому шпиталі МО України, Житомирському військовому шпиталі МО України, військовому мобільному шпиталі № 59 м. Сєверодонецьк МО України, Білоцерківському військовому шпиталі МО України.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертація є завершеною науковою працею, яка ґрунтується на результатах клінічних, клініко-експертних і рентгенологічних досліджень і присвячена покращенню організації і лікування поранених і травмованих під час бойових дій на різних рівнях надання медичної допомоги.

Достовірність наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, викладених в дисертаційній роботі Марцинковського І. П. обумовлена достатнім за обсягом клінічним матеріалом (377 постраждалих від бойових дій) з використанням обробки даних методом медичної непараметричної статистики.

Аналіз структури і якості оформлення дисертації, її завершеність.

Дисертація оформлена згідно сучасних вимог, її структуру складають титульна сторінка, анотація українською і англійською мовами, зміст, перелік умовних позначень, основна частина і список використаних джерел.

В розділі аналітичного огляду літературних джерел дано характеристику санітарних втрат у війні на Сході України у порівнянні з іншими збройними конфліктами останніх років. Наведено обсяг медичної допомоги на рівнях медичного забезпечення. В кінці розділу є короткий підсумок, який обґрунтовує актуальність дисертації.

Розділ 2 «Програмно-методичне забезпечення дослідження» містить дані про формування клінічних груп спостережень і методи статистичної обробки матеріалу. Для аналізу автор виділив 3 групи постраждалих від бойових дій: 126 – які лікувались у Бахмутській центральній районній лікарні, що відповідало II рівню медичної допомоги, 122 – які лікувались у Дніпровській обласній лікарні ім. Д.І. Мечникова, що відповідало III рівню медичної допомоги і 129 – які лікувались у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону (м. Вінниця), що відповідало IV рівню медичної допомоги.

Формування бази даних виконувалось на підставі закону великих чисел, а аналіз обраного матеріалу проводився відповідно до законів медичної статистики. Для аналізу бази даних дисертантом було застосовано непараметричний метод, що дозволило провести аналіз та отримати достовірні результати.

Розділ 3. «Клініко-епідеміологічна та клініко-нозологічна характеристика постраждалих від сучасних бойових дій на етапах евакуації». Проведено аналіз бойової травми у групах спостереження за видом травми, за військовими категоріями військовослужбовців і за домінуючим ушкодженням анатомічної ділянки. Детально охарактеризовано епідеміологічні і нозологічні особливості поранених, визначено рангові місця щодо цих характеристик.

Розділ 4. Автором наведена характеристика особливостей і відмінностей організації та обсягу медичної допомоги у війні на Сході України від такої в інших збройних конфліктах сучасності і минулих воєн. Для оцінки тяжкості ушкоджень постраждалих від сучасних бойових дій застосовано шкалу ГКО, яка створена в ДЗ «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України» авторським колективом проф. Гур'єв С.О, Кравцов Д.І. та Ордатій А.В. і оцінено її ефективність.

У розділі проаналізовано обсяг медичної допомоги на другому, третьому і четвертому рівнях, наведено частоту і обсяг операційних втручань, пораховано і визначено їх рангові місця. Наголошено на необхідності дотримуватись обсягу хірургічного втручання відповідно рівню медичної допомоги і етапного лікування постраждалих під час бойових дій.

У розділі 5 «Лікувально-діагностична тактика у постраждалих від сучасних бойових дій на етапах медичної евакуації» дисертант характеризує обсяг медичної допомоги на базовому, першому, другому, третьому і четвертому рівнях. Проведено інтегральний аналіз трьох масивів спостереження і наведено відсоток повноти надання медичної допомоги на кожному рівні залежно від групи спостережень. Розподіл рангових місць за повнотою надання медичної допомоги на конкретному рівні автор пояснює тяжкістю ушкоджень і тяжкістю стану пораненого. Так, постраждалі з мінно-вибуховою травмою найбільше концентрувались на рівні кваліфікованої і високоспеціалізованої допомоги. Автором досліджено і пояснено, чому постраждалі з тяжкими ушкодженнями оминали нижчі рівні надання медичної допомоги або отримували тільки невідкладну допомогу і були евакуйовані на рівень спеціалізованої медичної допомоги.

Для ілюстрації етапного лікування постраждалих з бойовою травмою за удосконаленою автором схемою наведено клінічне спостереження мінно-осколкового поранення у військовослужбовця із зазначеним обсягом наданої медичної допомоги на кожному рівні.

В цьому розділі підсумовано і підтверджено цифрами, що запропонована удосконалена схема медичної допомоги пораненим і травмованим під час бойових дій дозволила знизити летальність на кожному рівні медичної допомоги.

У шостому розділі наведено стислий підсумок дисертаційної роботи.

Висновки відповідають завданням дослідження і впливають із результатів дисертації, а автореферат відповідає змісту і суті дисертації.

Повнота викладу матеріалу дисертації в опублікованих працях. За матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 12 наукових праць, з яких 1 публікація у виданні з науково метричною базою SCOPUS, 6 – у провідних наукових фахових виданнях, що рекомендовані ДАК України.

Недоліки дисертації та автореферату, щодо їх змісту і оформлення.

Принципових зауважень щодо дисертації Марцинковського І.П. немає. В тексті дисертації зустрічаються орфографічні і стилістичні помилки. Не коректно посилатись в тексті тільки на одного автора, якщо публікація має кілька авторів, для цього існує « та ін.». У другому розділі лишнім є характеристика літературних даних, доцільно більш детально характеризувати клінічний матеріал. Скорочення, які є в таблицях і яких немає в переліку скорочень потребують пояснення. Дисертацію прикрасив би аналіз динаміки впровадження технології damage control при наданні медичної допомоги під час проведення бойових дій.

Вказані зауваження, а також наявні за текстом орфографічні і стилістичні погрішності не є принциповими та не зменшують значення роботи.

З метою дискусії виникли наступні запитання.

1. Чи корелюють результати Ваших досліджень з результатами аналізу медичної допомоги в антитерористичних операціях за останні роки в інших країнах?
2. Яка порівняльна характеристика шкали ГКО з іншими відомими шкалами оцінки тяжкості ушкодження і тяжкості стану постраждалого з бойовою травмою?

3. Чи можливо використати запропоновані Вами схеми етапного надання медичної допомоги при травмах і пораненнях мирного часу і на якому рівні медичної допомоги найбільш доцільно застосувати технологію «damage control»?

Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертаційна робота Марцинковського Ігоря Павловича «Наукове обґрунтування обсягу та характеру хірургічної допомоги військовослужбовцям внаслідок сучасних бойових дій на етапах медичної допомоги» є самостійною, завершеною науково-дослідною працею, яка вирішує актуальне наукове завдання – зменшення летальності серед постраждалих з бойовою травмою шляхом удосконалення організаційних і клінічних заходів на рівнях медичної допомоги.

За актуальністю теми, обсягом досліджень, викладених в роботі матеріалом, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків, науковою новизною і практичним значенням дисертація відповідає вимогам п. 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Офіційний опонент

завідувач кафедри травматології та ортопедії

Львівського національного медичного університету

імені Данила Галицького МОЗ України

доктор медичних наук, професор

I. P. Трутяк

Підпис професора I.P. Трутяка засвідчую

*Відомо у справу на підпис
Ігоря Марцинковського. Виконано секретарем*